

ETICKÝ KÓDEX NOS-OSF

Preambula

Etický kódex predstavuje súhrn zásad, ktoré vyjadrujú základné hodnoty organizačnej kultúry a smerovanie NOS-OSF (ďalej aj „nadácia“). Týmto etickými zásadami sa riadi každý člen správnej rady, rady starších, expertných komisií a odborných hodnotiacich komisií (ďalej len „členovia orgánov nadácie“) a tiež zamestnanci a spolupracovníci nadácie (ďalej len „pracovníci“). Etický kódex je súčasťou organizačného poriadku nadácie a je to verejne prístupný dokument. Porušenie etického kódexu môže viesť k vylúčeniu zo správnej rady, rady starších a expertných komisií alebo k rozviazaniu pracovného pomeru s pracovníkmi nadácie.

Nadácia otvorenej spoločnosti Bratislava / Open Society Foundation / NOS-OSF je nezávislá, nestranička inštitúcia, ktorá vyznáva presvedčenie, že základom demokracie je otvorená spoločnosť. NOS-OSF vykonáva svoju činnosť pre verejný prospech a podľa platných právnych noriem.

Otvorená spoločnosť

Vo filozofickej rovine koncept otvorenej spoločnosti vychádza z toho, že ľudské poznanie je nedokonalé a že nikto nemá konečnú pravdu. Reálne je otvorená spoločnosť charakterizovaná vládou práva, rešpektom k ľudským právam, menšinám a názorom menšín, rozdelením moci a trhovou ekonomikou.

Každý pracovník NOS-OSF musí byť stotožnený s princípom otvorenej spoločnosti a zároveň dbať/konať tak, aby neohrozil dobré meno nadácie. Ďalšími kritériami pre prácu v NOS-OSF je vedieť, ako presadiť ciele nadácie v definovaných oblastiach a kapacita pracovať kolegiálne s ostatnými pracovníkmi nadácie. Práca v správnej rade, rade starších a expertných komisiách je založená na prestíži osobností, spojení s inštitúciami alebo profesiami, alebo -hodnotami v spoločnosti a s ktorými si nadácia želá spolupracovať pri realizácii svojich programov.

Nezávislosť

1. Hoci nadácia víta spoluprácu s vládami, pretože môžu facilitovať programy nadácie a podpora vlád zväčšuje dosah programov nadácie, správna rada musí dohliadať na to, aby tieto vzťahy nezasahovali do nezávislosti nadácie. Nadácia si musí zachovať slobodu podpory programov, ktoré môžu vyvolávať kritiku vlády, ako napríklad podpora nezávislosti a rozličnosti médií, programov na boj proti korupcii a snahy v oblasti ľudských práv, podpory marginalizovaných skupín a pod.
2. Princíp nezávislosti sa musí uplatňovať aj pri partnerstve a spolufinancovaní.
3. Nadácia prostredníctvom svojich grantových a iných programov zároveň nepodporuje propagáciu žiadneho náboženského smeru, cirkvi, či sekty v zmysle proselytizmu. V prípade programov, v ktorých je zapojenie cirkví žiaduce a smeruje k lepšiemu výsledku, uprednostňuje ekumenické riešenia. V prípade podpory organizácií, ktoré sú stotožnené s konkrétnym náboženským smerom alebo cirkvou, nesmie byť podpora udelená projektu alebo aktivitám s propagáciou náboženstva alebo praktizovaním viery len pre účely prozelytizmu, teda také, ktoré majú charakter iný ako osvetový, vzdelávací, či zameraný na boj proti intolerancii a neznášanlivosti (i. a. antisemitizmus, islamofóbia...).

Nestrannosť

Hoci podpora konceptu otvorenej spoločnosti môže byť považovaná za politickú - v najširšom zmysle tohto slova – je podstatné, aby nadácia nebola spájaná s politickou stranou alebo hnutím, alebo pracovníci nadácie neboli príslušníkmi politickej strany alebo hnutia. Táto požiadavka vylučuje tých -pracovníkov z pôsobenia v NOS-OSF, ktorí sú verejne identifikovaní s nejakou politickou stranou, hnutím alebo sú priamo členmi politického grémia.

Konflikt záujmov

Podporovanie princípov otvorenej spoločnosti si vyžaduje, aby príležitosť získať podporu bola rovnako otvorená všetkým v krajine, a nie vymedzená alebo čiastočne vymedzená pre uzavretú skupinu. Základným princípom pracovníkov NOS–OSF je preto deklarácia každého *skutočného* a/alebo *potenciálneho* konfliktu záujmov. Pod skutočným konfliktom záujmov sa rozumie materiálny záujem v programoch / projektoch podporovaných nadáciou alebo rodinné vzťahy s osobami v organizácii, o ktorej sa rozhoduje. To isté platí aj v prípadoch, keď nadácia nakupuje tovar alebo služby. Potenciálny konflikt záujmov zahrňuje všetky situácie a okolnosti, kedy môže vzniknúť dojem, že pracovníci NOS–OSF si navzájom podporujú svoje osobné záujmy, a to i napriek tomu, že nejde o skutočný konflikt záujmov. ak člen orgánov nadácie nemôže zostať nezaujatý a objektívny pri posudzovaní predloženého projektu, pretože sa rozhoduje medzi záujmom nadácie a svojím osobným (skutočný konflikt záujmov); ak člen orgánov nadácie je verejnosťou asociovaný s predkladaným projektom/inštitúciou a môže vzniknúť dojem, že si podporuje svoje osobné záujmy (potenciálny konflikt záujmov)

V súlade s Nadačnou listinou Nadácie otvorenej spoločnosti/Open Society Foundation/ NOS-OSF (ďalej len „nadácia“), sú členovia orgánov nadácie a pracovníci nadácie povinní predchádzať konfliktu záujmov definovanom nasledovne:

1. Členmi orgánov nadácie a pracovníci nadácie môžu byť výlučne osoby, ktoré nemajú nijaké osobné materiálne záujmy v programoch podporovaných nadáciou. Vo výnimočných prípadoch, keď sa rozhoduje o podpore projektu, v ktorom má člen orgánov nadácie osobný záujem, nezúčastňuje sa rozhodovania a rozhodnutie musí schváliť správna rada nadácie, ktorá je o konflikte záujmov včas a riadne informovaná. Správna rada ako celok sa v prípade možného konfliktu záujmov obracia na dozornú radu, aby rozhodla. Ak ide o možný konflikt záujmov jednotlivého člena správnej rady, rozhodujú o ňom ostatní členovia správnej rady a dotknutý člen sa tohto rozhodovania nezúčastňuje. Ak sa tak rozhodovací orgán rozhodne, spolu s projektom musí poslať aj zdôvodnenie dôležitosti a odporúčania projektu.
2. Členovia orgánov nadácie a pracovníci nadácie alebo ich blízke osoby a organizácie nemôžu nadáciu požiadať o grant, to sa však nevzťahuje na situácie, ak ide o členov expertných alebo hodnotiacich komisií alebo dodávateľov služieb na základe zmluvy, ktorí môžu požiadať o grant, kde nie sú členmi poradného alebo rozhodovacieho orgánu
3. Členovia orgánov nadácie, pracovníci nadácie a ich blízke osoby a organizácie, ak sú a) dobrovoľnými členmi inej mimovládnej organizácie a zároveň b) nemajú finančný alebo iný materiálny prospech z grantov udelených z programov nadácie pre tieto organizácie, nie sú v konflikte záujmov, ak sa tieto organizácie uchádzajú o grant. Sú

však povinní o tejto skutočnosti informovať príslušný rozhodovací orgán a na rozhodovaní sa sami nezúčastňujú

4. V prípade, že nadácia využíva služby organizácie/firmy, ktorú vlastní alebo spoluvlastní člen orgánov nadácie alebo pracovník nadácie alebo ich blízka osoba, musí byť táto spolupráca pre nadáciu výhodná či už finančne, kvalitou alebo špecifickosťou služieb. Každý takýto prípad prehodnocuje správca nadácie a v sporných prípadoch požiada o rozhodnutie správnu radu.
5. Správna rada je orgánom, ktorý rozhoduje o sporných individuálnych prípadoch potenciálneho konfliktu záujmov. Rozhoduje tiež o porušení týchto pravidiel členmi orgánov nadácie, správcu nadácie, pričom vyvodzuje aj príslušné sankcie.
6. Správca nadácie rozhoduje o porušení týchto pravidiel vo vzťahu k pracovníkom nadácie a dobrovoľníkom nadácie.

Členovia rozhodovacích orgánov sa zaväzujú konať v súlade s etickým kódexom, čo potvrdzujú aj svojím podpisom na dokumente „Pravidlá expertnej komisie / správnej rady“. Pravidlá môžu byť upravené podľa potrieb jednotlivých programov, ale musia obsahovať minimálne nasledovné ustanovenia:

- a) všetky informácie o projektoch sú dôverné a nesmú byť zverejnené pred jeho realizáciou,
- b) členovia orgánov nadácie a pracovníci nadácie musia dbať na dobré meno nadácie
- c) je na svedomí jednotlivých členov orgánov nadácie a pracovníkov nadácie, aby priznali svoju zaujatosť, zainteresovanosť, skutočný či potenciálny konflikt záujmov. Ak však napriek predchádzajúcim opatreniam (zostavenie komisie) dôjde ku konfliktu záujmov, postupuje sa nasledovne:
 - v prípade priamej zainteresovanosti/zaujatosti, t.j. skutočného konfliktu záujmov je člen vylúčený z diskusie o projekte a projekt s obsahovým odporúčaním musí byť odsúhlasený správnu radou; prípadne dozornou radou, ak ide o správnu radu ako celok, alebo správcom, ak ide o pracovníka nadácie
 - v prípade nepriamej zainteresovanosti/zaujatosti, t.j. potenciálneho konfliktu záujmov (napr. odborný garant projektu) vysvetlí svoj postoj správnej rade; prípadne dozornej rade, ak ide o správnu radu ako celok, alebo správcovi, ak ide o pracovníka nadácie

Etické zásady vo vzťahu k verejnosti a príjemcom grantov

1. Princíp otvorenosti sa presadzuje aj v grantovom procese, a to tak, aby metódy a pravidlá grantovania boli čo najobjektívnejšie, transparentné, v súlade s platnými právnymi normami, a aby potenciálni uchádzači o grant mali rovné podmienky so svojou žiadosťou o grant.
2. Nadácia aktívne, priebežne a zrozumiteľne komunikuje a informuje verejnosť o svojich aktivitách
3. Nadácia má prijatý tento Etický kódex, ktorého súčasťou je definovanie skutočného i potenciálneho konfliktu záujmov
4. Nadácia zverejňuje informácie o svojej činnosti včas a pravdivo so zreteľom na snahu o efektívne vynaloženie prostriedkov na verejnoprospešné účely.

Etické zásady vo vzťahu k prijímaniu darov

Správna rada nadácie zodpovedá za schválenie etického kódexu nadácie, ako aj za schvaľovanie vytvárania nadačných fondov.

Správca nadácie ako štatutárny orgán nadácie rozhoduje vo veciach uzatvárania zmlúv o spoluprácu, darovacích zmlúv ap., pričom sa riadi etickým kódexom. Správca nadácie má v prípade pochybností súvisiacimi s etickým kódexom povinnosť informovať správnu radu.

Správca, rovnako ako aj správna rada, sprostredkúva kontakty na darcov a v prípade potreby vstupuje do konkrétnych rokovaní (rokovania s novými darcami, informovanie existujúcich darcov o použití daru ap.)

Základnými princípmi pri prijímaní daru sú najmä:

1. Nadácia neuzatvára žiadne zmluvy s osobami, alebo inštitúciami, ktorých konanie nie je v súlade s legislatívou SR
2. Nadácia nezískava zdroje, neprijíma dary alebo neuzatvára partnerstvá so subjektmi, ktoré konajú v rozpore s hodnotami nadácie (i.a. tabakové firmy, firmy s diskriminačnou politikou, netransparentné firmy, firmy so zlou reputáciou ap.)
3. Nadácia sa nepodieľa na financovaní a činnosti politických strán alebo politických hnutí alebo na akejkoľvek podpore ich činnosti alebo propagácii a taktiež vice versa, neprijíma od nich podporu ani dary
4. Nadácia nepodporuje, ani nepropaguje osoby alebo myšlienky nezlučiteľné s humánnymi zásadami demokratickej spoločnosti, základnými ľudskými právami a slobodami, aj keby išlo len o nepriamu formu diskriminácie alebo rasovej, národnostnej či inej neznášanlivosti
5. Všetky ponuky na spoluprácu, na poskytnutie podpory alebo daru nadácia dôsledne analyzuje a prijímané sú len tie, ktoré môžu byť prospešne využité pre účely pôsobenia nadácie
6. Členovia orgánov nadácie a pracovníci nadácie zachovávajú pri rokovaníach s druhou stranou najmä ochranu dobrého mena nadácie, know-how nadácie a ochranu zmluvných záväzkov vo vzťahu k nadácii, ktoré sa snažia, pokiaľ je to možné, čo najdetailnejšie ukotviť v písomnej zmluve
7. Spolupráca iných nadácií alebo organizácií podobného zamerania s darcami NOS-OSF nie je vnímaná ako konkurencia, pokiaľ sa netýka tém, ktoré boli medzi NOS-OSF a darcom písomne zmluvne tak zadefinované v oblasti spolupráce
8. Všetky dokumenty, návrhy spolupráce a informácie sprostredkované darcovi o nakladaní s darmi a o činnosti nadácie sú považované za dôverné. Rovnako aj informácie týkajúce sa činnosti a plánovaných zámerov darcu.

Etické zásady vo vzťahu k členom orgánov nadácie a k pracovníkom nadácie

1. Nadácia je profesionálne spravovaná, postavená na transparentnom a efektívnom prerozdelení prostriedkov a odbornom hodnotení žiadostí o granty

2. Správca nadácie sa zaväzuje vytvárať podmienky pre otvorenú a transparentnú kultúru nadácie
3. Členovia správnej rady a správca nadácie aktívne napomáhajú rozvoju a zveľadovaniu nadácie a jej majetku v súlade s poslaním nadácie a zapájajú sa do prezentácie činnosti nadácie smerom k verejnosti
4. Členovia správnej rady a správca nadácie sa stotožňujú s verejnoprospešným účelom nadácie a pri výkone svojej funkcie sa snažia o jej napĺňanie
5. Členovia správnej rady a správca nadácie chránia dobré meno nadácie a prispievajú k šíreniu dobrého mena nadácie, dovnútra nadácie, ako aj navonok, pričom pri výkone svojej funkcie uprednostňujú záujmy nadácie pred inými záujmami.
6. Povinnosťou správcu nadácie je informovať pracovníkov nadácie o tomto Etickom kódexe a implementovať jeho znenia do pracovného života pracovníkov tak, aby bol neoddeliteľnou súčasťou kultúry nadácie
7. Členovia ostatných orgánov nadácie a pracovníci nadácie sa riadia hodnotami čestnosti, odbornosti, nezaujatosti a korektnosti, najmä:
 - a) Snažia sa vystupovať nezaujato a bez predsudkov, aby neohrozili dôveru verejnosti vo svoju nestrannosť a objektivitu rozhodovania
 - b) Vykonávajú činnosť v nadácii podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia
 - c) Majú právo vyjadriť svoje postrehy a názory k chodu a činnosti nadácie, ktoré považujú za neetické, pričom o tejto skutočnosti môžu informovať správcu nadácie.
 - d) Nie sú oprávnení vedome šíriť alebo poskytovať nepravdivé, skresľujúce alebo zavádzajúce informácie a vyhlásenia týkajúce sa činnosti nadácie, ktoré by mohli poškodiť povesť nadácie
 - e) Majú povinnosť vystupovať dôstojne, korektne s maximálnou mierou porozumenia a ochoty
 - f) Nesmú konať podľa zámerov iných osôb, ktoré by mohli ovplyvniť riadny a objektívny výsledok rozhodovania
 - g) Nesmú vystupovať tak, aby voči iným osobám v rámci nadácie alebo mimo nej pôsobili priamo alebo nepriamo obmedzujúco alebo diskriminačne, a to na základe pohlavia, rasy, manželského alebo nemanželského stavu, farby pleti, náboženstva, sexuálnej orientácie, veku, rodu, politického alebo iného zmýšľania etc
 - h) Majú povinnosť urobiť všetko pre to, aby sa zabránilo diskriminácii iných, a to najmä žiadateľov o granty alebo iné zainteresované osoby

Zmeny a doplnenia tohto Etického kódexu schvaľuje správna rada a vykonáva ich správca nadácie. Tento Etický kódex bol schválený správnu radou dňa 21.12.2021 a nadobúda účinnosť dňom jej schválenia.

Čestne prehlasujem, že som bol/bola oboznámený/á s etickými pravidlami tohto Etického kódexu NOS-OSF a budem ich dodržiavať.

V Bratislave, dňa: 21.12.2021

Meno:

podpis:

dátum